

זהר הקדוש

עם ביאור
הפטר והפסוק

פרשת קרח + עבודת הלוים

אחר שביאר את בריאת האדם יבאר את השלמות שהיתה בעולמות בעת בריאתו. **תא חזי** - בא וראה, **לא אתקיים עלמא ולא אשתלים** - כי לא נתקיים העולם ולא נשלם, **עד ההיא שעתא דנפק אדם בשלימו דכלא** - עד אותה שעה שיצא האדם בשלימות הכל, דהיינו בעת שנגסרה חוה אשתו שבוה נשלמה בריאתו, לפי שאין קיום לעולם אלא במעשה האדם, **ואתקדש יומא** - ונתקדש יום השבת, **ואתתקן פרוסיא קדישא למלא** - ונתתקן כסא קדוש למלך ברוך הוא, ועל ידי זה נעשה יחוד פנים בפנים, כי על ידי עבודת האדם איחד והעלה את כל הבריאה ברוך ונעשו כולם כסא ומרכבה להקדוש ברוך הוא, **כדון אשתלימו עלאי ותתאי** - ואז נשלמו העליונים והתחתונים, **ואשתכחו חדונו בכלהו עלמין** - ונמצאו שמחות בכל העולמות.

אחר שביאר שנשלמו כל העולמות בעת בריאת האדם יבאר שבזמן שנתקדש השבת היה חסר תיקון בהתפשטות קו השמאל והיה העולם פגום וחסר.

בההיא שעתא דבעא יומא לאתקדשא - באותה שעה שרצה להתקדש היום, **הונו נפקי רוחיהון דשדין לאתברי גופא דלהון** - היו יוצאים רוחות של השדים שבאים מהתפשטות קו השמאל והדיון, והיה ראוי שתמשך התפשטות זו לתכליתה ויבראו אף הגופים שלהם, **ואתקדשו יומא ולא אתבריאו** - ונתקדש היום, וקדושת היום גרמה שלא התפשטו כוחות הדין לתכליתם, ולא נבראו גופים לשדים, **ואשתאר עלמא כמה דאתפגים מעבידתא ואתחסר** - ונשאר העולם כמו שנפגם ממלאכתו ונחסר, מחמת שלא נתפשטו כוחות הדין כפי מה שהיה ראוי להם להתפשט ולא התפשטו ביסודות הגשמיות.

לאחר שביאר שבעת בריאת העולם היה פגם בהתפשטות קו השמאל, יבאר עתה שעל ידי הלוים שבחינתם הוא מקו השמאל נתקן פגם זה.

כיון דאתקדשו ישראל - כיון שנתקדשו ישראל, **ואשתלימו בדרגיהון** - ונשלמו במדרגתם, שהם שלש משפחות, כהנים מצד מדת החסד קו ימין, ולוים מצד מדת הגבורה קו שמאל, וישראלים מצד מדת התפארת קו אמצע, **ואשתכחו לינאי בסטר שמאלא** - ונמצאו הלוים ששרשם מצד קו השמאל דקדושה שהוא ספירת הגבורה, **כדון אשתלים ההוא פגימא דעלמא דמסטר שמאלא** - אז נשלם פגם ההוא משום שלא נתפשטו כוחות הגבורה כנזכר, ועל ידי הלוים נתפשטו כוחות הגבורה לתכליתם ביסודות הגשמיות, אך התפשטות זו ביסודות הגשמיות באה מצד הקדושה, ולא דרך החיצונים.

יבאר שאע"פ שהלוים שרשם מצד הגבורה ועל ידם נתקן הפגם שהיה בצד הגבורה, מכל מקום נכללו הם גם בימין.

ועל דא בעאן לאתדכאה לינאי - ועל כן צריכים הלוים להטהר, כדי שלא יתאחזו בהם החיצונים כיון ששרשם שניהם מהגבורה, **וכדון כלא**

במאמר שלפנינו בא לבאר את התיקון שנעשה בעולם על ידי הלוים ועל ידי עבודתם בנושאת הארון, ומתחילה מבאר את הפגם שהיה בעולמות בעת בריאת העולם ומבאר שפגם זה נתקן בעת שנתקדשו הלוים. ולאחר מכן מבאר בכמה אופנים את הפסוק 'ועבד הלוים הוא' שהם תיקונים שונים השייכים לבחינת הלוים ששרשם מהגבורות.

'ועבד הלוים הוא את עבודת אהל מועד וגו' (במדבר יח כג). כדי לפרש פסוק זה **רבי אבא פתח** - רבי אבא פתח לפרש מה שכתוב, (ישעיה מ כב) **'היושב על חוג הארץ וישביה פתגבים הנוטה כדק שמים ויקתחם פאהל לשבת וגו'. תא חזי** - בא וראה, **כד בעא קודשא בריה הוא למברי עלמא** - כשרצה הקדוש ברוך הוא לברוא את העולם, והיינו לתקן את ה' המלכים שנקראים עלמא, **סליק ברעוהא קמיה** - עלה ברצון לפניו, דהיינו העלה מיין נוקבין כדי לעורר את הייחוד העליון, שלא על ידי מעשה התחתונים, **וכרא ליה באורייתא** - וברא אותו בתורה, דהיינו שתיקן את המלכים על ידי יחוד חכמה ובינה אדם קדמון כמו שכתוב (דברים ד ו) **'כי היא חכמתכם ובינתכם, ובה אשתכלל** - ועל ידי התורה נשתכלל העולם. **הדא הוא דכתיב** - זהו שכתוב (משלי ח כז) **'בהכינו שמים שם אני'** - בעת שהקדוש ברוך הוא הכין את השמים הייתי שם אני, כי אני נבראתי קודם להם, **וכתיב** (שם פסוק ל) **'ואהיה אצלו אמון'** - הייתי מגודלת אצלו, **והא אוקמוהו** - והרי העמידוהו החכמים לפסוק זה שפירושו, **אל תקרי אמון אלא אמון** - כלומר שהתורה אומרת שהיא היתה כלי אומנתו של הקדוש ברוך הוא כדי לברוא את העולם, כמו שכתוב לעיל (קסא). אסתכל באורייתא וברא עלמא - דהיינו שהקדוש ברוך הוא היה מסתכל בתורה ובורא את העולם].

אחר שביאר את ראשית בריאת העולם על ידי התורה יבאר את שורש בריאת האדם. **כד אתי למברי אדם** - כשבא הקדוש ברוך הוא לברוא את האדם, **והא אתמר** - והרי למדנו, (לעיל ח"א כה) שבשעה שרצה הקדוש ברוך הוא לברוא את האדם נמלך במלאכי השרת ואמרו לפניו 'מה אנוש כי תזכרנו' (תהלים ח ה) דעתיד למחטי קמן - [שעתידין לחטוא לפניך]. **אמרה תורה** - אז השיבה התורה להקדוש ברוך הוא, **וכי למננא אתקריאת** - וכי לחנם נקראת (שמות לד ו) **'ארף אפים ורב חסד'** אלא ודאי לא לחינם כתוב בתורה 'ארף אפים ורב חסד', כדי שאם יחטא האדם לפניו יאריך לו אפו עד שישוב.

בההיא שעתא דנפיק אדם לעלמא - באותה שעה שיצא האדם לעולם, **הוה זיו פרוצופא דיליה מעילא ומתתא** - היה זיו פרוצופו מלמעלה היינו מעולם האצילות, ומלמטה היינו מעולמות בריאה יצירה ועשיה, **והוה דחלין מניה כל בריין** - והיו יראים ממנו כל הבריות, **ואוקמוהו** - וכבר העמידוהו החברים.

בההיא שעתא דנפיק אדם לעלמא - באותה שעה שיצא האדם לעולם, **הוה זיו פרוצופא דיליה מעילא ומתתא** - היה זיו פרוצופו מלמעלה היינו מעולם האצילות, ומלמטה היינו מעולמות בריאה יצירה ועשיה, **והוה דחלין מניה כל בריין** - והיו יראים ממנו כל הבריות, **ואוקמוהו** - וכבר העמידוהו החברים.

אתכליל בימינא - ואז נכלל הכל בימין, כי נשמת הלויים היא מהגבורה וברית האדם הוא מפעולות הימין, ועלמא לא אתפגים - והעולם כבר לא היה פגום, כי אז נשלמה הכוונה העליונה.

ולאחר שביאר שדוקא על ידי הלויים נעשה התיקון כיון ששרשם מקו השמאל, יבאר עתה את אופן התיקון.

ובגין כן פתיב - ולכן כתוב, 'ועבד הלוי הוא' ומפרש 'הוא' אשלים לסטר שמאלא - הלויים שהם מצד הגבורה השלימו את צד השמאל דקדושה, 'הוא' אשלים לפגמו דעלמא - וכן הלויים השלימו את פגם העולם, שהוא פגם נוסף שהיה בעולם מחמת שלא נבראו גופות השדים, וכמו שמבאר והולך, ואפילו ההוא סטרך דצפון - ואפילו אותו צד צפון של העולם שהוא בחינת הגבורה של העולם, דאשתאר חסר בעלמא פד ברא קודשא בריה הוא עלמא - שנשאר חסר בעולם כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, מחמת שמקום זה ראוי היה להתיישב על ידי השדים שהם בחינת הזכר שמצד הגבורה, והעולם הוא בחינת הנקבה שמצד הגבורה, והמיישבים את המקום הם הזכרים שבאים מאותה בחינה, וכיון שלא נבראו השדים לא היה מי שיישב את צד צפון העולם שהוא בחינת הנקבה מצד הגבורה, ואת פגם זה שהיה בעולם לינאה בארונא אשלים לכלא - הלויים בארון השלימו הכל, שהארון שבמשכן הוא בחינת המלכות והנקיבה ועל ידי עבודת הלויים בארון נתקן פגם העולם שגם הוא בחינת הנקיבה כנזכר, והלויים מצד עצמם תקנו את בחינת הזכר שהוא כנגד חיסרון בריאת גופות השדים, ובזה נשלם הכל. ושואל מאי בארונא - מה הכוונה בארון, דהיינו איזה תיקון נעשה על ידי נשיאתו, ומפרש בהוא מטולא דהונו נטלי במשכנא - באותו משא שהיו נושאים במשכן, אשתלים כל ההוא פגמו על ידיה - נשלם כל הפגם ההוא על ידו, וכל החיצונים מתמתקים ונכללים בקדושה. וזהו שאמר 'ועבד הלוי הוא', ומפרש 'הוא' - כל מקום שכתוב תיבת הוא, הכוונה בזה לעילא לשמאלא - למעלה בשמאל, דהיינו בינה שהיא שורש קו השמאל. והטעם משום ש'ההוא' מורה על דבר הידוע, והגבורות נגלים בהנהגת העולם יותר מהחסדים שהם לעתיד, זה שכתוב 'הוא' זה מורה על זה שנכלל הכל בימין, ש'הוא' מורה על שמו יתברך, וזהו 'ועבד הלוי הוא' שעבודתו לכלול הכל בימין.

אחר שביאר את הפסוק 'ועבד הלוי הוא' יפרש עתה את הפסוק באופנים נוספים.

תו - עוד פירוש על מה שכתוב 'ועבד הלוי הוא' 'הוא' דא עתיקא - זו היא עתיקא שהיא בינה שהיא שרש הדינים, ואמר אלמלי דינא לא אשתכח בעלמא - אם לא היה נמצא הדין בעולם, לא הונו ידעי בני נשא

אתכליל בימינא, ועלמא לא אתפגים, ובגין כן פתיב, ועבד הלוי הוא. 'הוא' אשלים לסטר שמאלא. 'הוא' אשלים לפגמו דעלמא. ואפילו ההוא סטרך דצפון, דאשתאר חסר בעלמא, פד ברא קודשא בריה הוא עלמא. לינאה בארונא אשלים לכלא. מאי בארונא. בנהוא מטולא דהונו נטלי במשכנא, אשתלים כל ההוא פגמו על ידיה. 'הוא' לעילא לשמאלא. 'הוא' אתכליל בימינא, תו 'הוא' דא עתיקא. (ס"א תא חזי ול"ג מן תו) אלמלי דינא לא אשתכח בעלמא, לא הונו ידעי בני נשא מהימנותא עלאה, ולא ישתדלון בני נשא באורייתא, ולא יתקיימו פקודי אורייתא, פולחנא שלימותא דישתכח בעלמא לגבי מלפא קדישא, מאן עביד ליה. הוי אומר דא לינאה.

ותו ועבד הלוי הוא, כמה דאתא אומר (דברים ד לה) 'כי ה' הוא האלהים'. 'הוא' אשלים שלימותא, למיהויו פלא חד. 'הוא', פשיטא לקבלא לבגסת ישראל, כמה דאתא אומר (שיר השירים ב ו) 'שמאלו תחת לראשי', בגין לחברא זונגא פחדא - כדי לעורר אותה כדי שתתחבר ותזדווג כאחד, ושואל מאן אתער רחימותא - מי מעורר את האהבה שקודם היחוד, ומשיב הוי אומר 'הוא' - 'הוא' מידת הגבורה, שחימום האש מעורר האהבה תחילה.

תו - עוד פירוש על מה שכתוב 'הוא', כמה דאתא אומר - כמו שנאמר (תהלים א) 'הוא עשנו ולא אנחנו עמו' - 'הוא' עשנו' רומז לאריך אנפין המסתתר ומתלבש בכל בחינות האצילות אפילו בבחינת העשייה שבאצילות. בגין כן - ומשום כך שורש 'הוא' שהוא אריך אנפין המתלבש בכל בחינות האצילות כנזכר, הוא בבחינת שם הוי"ה, דהיינו 'הוא' לתתא - 'הוא' מורה על למטה, שהיא המלכות ה' אחרונה משם הוי"ה, 'הוא' לעילא - 'הוא' מורה על למעלה, שהיא בינה ה' ראשונה משם הוי"ה, 'הוא' אתגלייא - 'הוא' מתגלה, שהוא זעיר אנפין ו' שבשם הוי"ה, 'הוא' סתים - 'הוא' סתום, שהוא אבא ל' שבשם הוי"ה וכן אריך אנפין הנרמז בקוצו של ל'. 'הוא' אלהים - וכן 'הוא' רומז על בחינת החיצוניות שהיא שם אלהים והיא מלבישה על הבחינה הפנימית שהוא שם הוי"ה.

מהימנותא עלאה - לא היו יודעים בני אדם את אמונה העליונה, ולא ישתדלון בני נשא באורייתא - ולא היו משתדלים בני אדם בלימוד התורה, ולא יתקיימו פקודי אורייתא - ולא היו מתקיימות מצוות התורה, פולחנא שלימותא דישתכח בעלמא לגבי מלפא קדישא - והרי עבודה שלימה שתמצא בעולם אל המלך הקדוש, מאן עביד ליה - מי יעשה אותה, הוי אומר דא לינאה - הוי אומר זה הלוי, כי מדת הגבורה שהיא שרש לוי גורמת שבני אדם יעבדו את הקדוש ברוך הוא, ותיבת 'הוא' מורה על שורש הדין שהוא בינה, ומפחד הדין שבים בתשובה.

ותו - עוד פירוש על מה שכתוב 'ועבד הלוי הוא' - ותיבת 'הוא' שנאמרה כאן רומזת לתיבת 'הוא' שנאמרה במקום אחר, כמה דאתא אומר - כמו שנאמר (דברים ד לה) 'כי ה' הוא האלהים' - שהוא יחוד של שם הוי"ה שהוא ז"א עם המלכות שהיא שם אלהים, ופירוש הכתוב 'ועבד הלוי' שהוא מידת הגבורה, ועל ידו נעשה פעולת ה' הוא האלהים, שהוא היחוד, ומפרש 'הוא' אשלים שלימותא למיהויו פלא חד - 'הוא' שהיא מידת הגבורה השלים השלימות שיהיה הכל אחד. ומפרש כיצד עבודת הלוי שהיא במידת הגבורה גורמת את היחוד, 'הוא' פשיטא לקבלא לבגסת ישראל - 'הוא' שהיא מידת הגבורה פושט את ידו כדי לקבל את כנסת ישראל שהיא המלכות, שעל ידי זה הוא מעורר אותה אל הזיווג, כמה דאתא אומר - כמו שנאמר, (שיר השירים ב ו) 'שמאלו תחת לראשי' - שהיא בחינה הקודמת לזיווג, בגין לחברא זונגא פחדא - כדי לעורר אותה כדי שתתחבר ותזדווג כאחד, ושואל מאן אתער רחימותא - מי מעורר את האהבה שקודם היחוד, ומשיב הוי אומר 'הוא' - 'הוא' מידת הגבורה, שחימום האש מעורר האהבה תחילה.

תו - עוד פירוש על מה שכתוב 'הוא', כמה דאתא אומר - כמו שנאמר (תהלים א) 'הוא עשנו ולא אנחנו עמו' - 'הוא' עשנו' רומז לאריך אנפין המסתתר ומתלבש בכל בחינות האצילות אפילו בבחינת העשייה שבאצילות. בגין כן - ומשום כך שורש 'הוא' שהוא אריך אנפין המתלבש בכל בחינות האצילות כנזכר, הוא בבחינת שם הוי"ה, דהיינו 'הוא' לתתא - 'הוא' מורה על למטה, שהיא המלכות ה' אחרונה משם הוי"ה, 'הוא' לעילא - 'הוא' מורה על למעלה, שהיא בינה ה' ראשונה משם הוי"ה, 'הוא' אתגלייא - 'הוא' מתגלה, שהוא זעיר אנפין ו' שבשם הוי"ה, 'הוא' סתים - 'הוא' סתום, שהוא אבא ל' שבשם הוי"ה וכן אריך אנפין הנרמז בקוצו של ל'. 'הוא' אלהים - וכן 'הוא' רומז על בחינת החיצוניות שהיא שם אלהים והיא מלבישה על הבחינה הפנימית שהוא שם הוי"ה.

נפשי צמאה לדעת כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הנתר והנבוד" >

ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

